

Barbara Surma

ORCID: 0000-0001-8781-7643
Akademia Ignatianum w Krakowie

Irmina Rostek

ORCID: 0000-0002-8254-8867
Akademia Ignatianum w Krakowie

Konferencja „Tworzyć wspólnotę. Propozycja Service Learning”. Uniwersytet LUMSA – Rzym 2020. Sprawozdanie

Conference “Building Community: The Proposal of the Service-Learning”. LUMSA University – Rome 2020. Report.

W dniach 30-31 stycznia i 1 lutego 2020 roku w Libera Università Maria Ss. Assunta LUMSA w Rzymie odbyło się sympozjum, które było odpowiedzią na podjętą przez Kongregację ds. Edukacji Katolickiej inicjatywę pod hasłem „Odbudowa globalnego paktu wychowawczego”, wskazanym przez papieża Franciszka. Celem sympozjum było przygotowanie do światowego wydarzenia, które miało się odbyć 14 maja 2020 roku w Watykanie (z racji ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego odbędzie się w innym, późniejszym terminie).

W ramach sympozjum podjęto wiele kluczowych zagadnień, które nakreślił papież Franciszek w swoim *Przesłaniu na inaugurację Paktu Wychowawczego* z 12 września 2019 roku. Zwraca w nim uwagę na potrzebę „ożywienia zaangażowania na rzecz młodych pokoleń i wraz z młodymi pokoleniami, odnawiając pasję skierowaną na edukację bardziej otwartą i integrującą, zdolną do cierpliwego słuchania, konstruktywnego dialogu i wzajemnego zrozumienia” (<https://ekai.pl/dokumenty/przeslanie-ojca-swietego-na-inauguracje-paktu-wychowawczego/>). Jego zdaniem, należy połączyć działania „w ramach szerokiego przymierza edukacyjnego, w celu kształtowania

osób dojrzałych, zdolnych do przewyciężenia rozdrobnienia i przeciwieństw oraz do odbudowania sieci relacji na rzecz ludzkości bardziej braterskiej” (<https://ekai.pl/dokumenty/przeslanie-ojca-swietego-na-inauguracje-paktu-wychowawczego/>).

Podczas inauguracji, dzięki wideokonferencji z Watykanu, uczestnicy sympozjum usłyszeli ponownie słowa zachęty do podjęcia licznych inicjatyw. Papież Franciszek przywitał wszystkich oraz przypomniał, jak ważna jest zrównoważona edukacja we współczesnym świecie, który

(...) trwa w nieustannej transformacji i przechodzi wiele kryzysów. Przeżywamy epokową zmianę: metamorfozę nie tylko kulturową, ale także antropologiczną, która rodzi nowe języki i odrzuca, bez rozeznania, paradygmaty przekazane nam przez historię. Edukacja zderza się z tak zwanym rapidacjón, [przyspieszeniem], który zniewala życie w wirze wyścigu technologicznego i cyfrowego, nieustannie zmieniając punkty odniesienia. W tym kontekście tożsamość sama w sobie traci spójność, a struktura psychiczna rozpada się w obliczu niekończącej się przemiany, która „kontrastuje z naturalną powolnością ewolucji biologicznej” (Franciszek 2015: 18).

Podczas pierwszego dnia Sympozjum profesor Vincenzo Battaglia i profesor Gaia De Vecchi przybliżyli idee „Odbudowy paktu edukacyjnego”. Rozważali również słowa Ojca Świętego dotyczące procesu edukacyjnego, porównanego do „wioski edukacyjnej”, którą należy zbudować. W takiej wiosce człowiek doświadcza różnorodności poprzez nawiązywanie otwartych relacji z innymi ludźmi i budowanie sieci kontaktów społecznych. Zbudowanie globalnej spójności na rzecz edukacji jest wyzwaniem, ale też drogą do zawarcia przymierza „rodzącego pokój, sprawiedliwość i akceptację między wszystkimi narodami rodziny ludzkiej, a także dialog między religiami” (Franciszek 2019). Wskazano również trzy zadania, jakie wytyczył papież Franciszek i wokół których dyskutowano w kolejnych dniach sympozjum. Pierwsze zadanie to postawienie osoby ludzkiej w centrum, drugie to kreatywne i odpowiedzialne spożytkowanie najlepszych energii, zaś trzecie to kształtowanie osób gotowych służyć wspólnocie.

Kolejne wystąpienia w trakcie sesji inauguracyjnej sympozjum koncentrowały się wokół zagadnienia związanego ze służbą i odpowiedzialnością edukacyjną w dziełach Luigi Tincani, która w 1939 roku otworzyła Uniwersytet LUMSA w Rzymie. Wskazano, że myśl tej wybitnej włoskiej pedagogiki i filozofki, odczytywana na nowo przez jej uczniów i spadkobierców, wybrzmiewa z niezwykłą siłą w obliczu wyzwań współczesności.

W drugim dniu odbyło się osiem sekcji w formie otwartych dyskusji:

- nauka i wolontariat;
- polityka i wspólnota;
- przedsiębiorstwo i służba;
- solidarność i trwałość;
- *Service-learning* i inkluzja;

- *Service-learning* i kultura cyfrowa;
- *Service-learning* i dydaktyka szkoły wyższej;
- *Service-learning* i obywatelstwo.

Dzięki wieloletniej współpracy Akademii Ignatianum w Krakowie z Uniwersyte-tem LUMSA w Rzymie, autorki tego sprawozdania Barbara Surma i Irmina Rostek miały okazję uczestniczyć w tymże symposium i podzielić się naszymi polskimi inicjatywami na rzecz budowania paktu edukacyjnego. W sekcji zatytułowanej „Polityka i wspólnota” przedstawiliśmy krótki raport zatytułowany „Polskie instytucje edukacyjne w kierunku nowej integracji”. Celem wystąpienia było przybliżenie podjętych przez AIK działań związanych z realizacją projektu zatytułowanego „Liderzy integracji społecznej. Modelowy program podniesienia kompetencji społecznych migrantów”. Program ten dofinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (nr projektu POWR.03.01.00-00-T034 / 18). Po nakreśleniu aktualnej sytuacji imigrantów w Polsce, która znacznie różni się od doświadczeń włoskiego audytorium, wskazałyśmy główny cel projektu związany z szybszą integracją migrantów w życiu społecznym i zawodowym w Polsce. Według autorów projektu, cudzoziemcy w Polsce codziennie spotykają się z wieloma różnorodnymi barierami, w tym językowymi, informacyjnymi i integracyjnymi. Program opiera się na zadaniach edukacyjnych i społecznych. Organizowane są seminaria, spotkania, lekcje i konsultacje w celu lepszego zrozumienia języka, kultury i historii Polski, a także promowania rozwoju umiejętności społecznych: zaufania społecznego, współpracy, aktywizacji społecznej i przedsiębiorczości.

Do udziału w projekcie zapraszani są młodzi ludzie w wieku od 18 do 29 lat z Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, a także z innych krajów spoza Unii Europejskiej, mieszkający w Krakowie i okolicach, zwłaszcza osoby niepełnosprawne.

Formy wsparcia zaproponowane w projekcie to m.in. „Akademia projektów europejskich” (prezentacja przykładowych programów finansowania UE; metody składania wniosków), aktywizacja przedsiębiorczości (np. opracowanie biznesplanu; seminaria na temat zakładania własnego biznesu); targi pracy i staży; Polish Speaking Club – lekcje języka dla osób o różnym poziomie znajomości języka polskiego, a także konkurs fotograficzny „Kraków oczami imigrantów”.

Kluczowym założeniem programu jest uznanie podmiotowości stron uczestniczących w procesie integracji. Stawianie osoby w centrum polega zatem na jej poznaniu, zaakceptowaniu i wspólnym działaniu.

Sesje składające się na symposium pozwoliły na poznanie różnorodnych celów i metod, za pomocą których liczne instytucje edukacyjne wypełniają swoją misję formacyjną, realizując tym samym przesłanie papieża Franciszka na temat służby, która jest

(...) filarem kultury spotkania: „Oznacza pochylanie się nad potrzebującymi i wyciąganie ręki bez wyrachowania, bez lęku, z czułością i zrozumieniem, tak jak Jezus się pochylał, by obmyć stopy apostołów. Służyć znaczy przyjąć przybysza i wyciągnąć do niego rękę, pracować u boku potrzebujących, nawiązywać z nimi relacje międzyludzkie, więzi solidarności” (Franciszek 2015). Służąc, doświadczamy, że więcej radości jest w dawaniu aniżeli w braniu (por. Dz 20, 35) (Franciszek 2019).

Bibliografia

- Bhattacharjee, A. (2012). *Social Science Research: Principles, Methods, and Practices*, https://scholarcommons.usf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=oa_text-books (dostęp: 22.09.2019).
- Franciszek (2015). *Encyklika Laudato si*, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/encykliki/laudato_si_24052015.html (dostęp: 25.03.2020).
- Franciszek (2019). *Przesłanie Ojca Świętego na inaugurację Paktu Wychowawczego* (Inicjatywa Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej), <https://ekai.pl/dokumenty/przeslanie-ojca-swietego-na-inauguracje-paktu-wychowawczego/> (dostęp: 25.03.2020).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. 2017, poz. 1646).